

Список використаних джерел:

1. Чуркіна І.Є. Діалектика трансформації бюджетної системи України в умовах глобалізації: монографія / І.Є. Чуркіна. – Тернопіль: Астон, 2015. – 386 с.
2. Белов О.В. Удосконалення аналізу динаміки показників фінансової безпеки держави – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/168/Aktyal_p_finans_bezpek_derg.pdf?sequence=3&isAllowed=y
3. Кишакевич Б.Ю. Формування системи фінансової безпеки України в умовах глобалізації [Текст] / Б.Ю. Кишакевич // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.7. – С. 205.
4. Юрій С., Дем'янишин В. Бюджет, бюджетна доктрина та бюджетна політика держави: сучасна парадигма, іманентний детермінізм, реалії і перспективи / С. Юрій, В. Дем'янишин // Світ фінансів. – 2010. – № 4. – С. 7-29.
5. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів [Текст]: навч. посіб. / [С.М. Фролов, О.В. Козьменко, А.О. Бойко та ін.]; за заг. ред. С.М. Фролова; Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 334 с.: іл., табл. – Бібліогр.: с. 324-332.
6. Ткаленко С. Фінансова безпека держави в умовах посилення глобалізаційних процесів – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ierjournal.com/journals/18/2013_5_Tkalenko.pdf

Кіянчук І.М.

аспірант,

Тернопільський національний економічний університет

ЗНАЧЕННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ І ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Існування будь-якої держави нерозривно пов'язане із виконанням нею певних функцій, серед яких найвагомішими є соціальний захист населення, підтримка обороноздатності країни, здійснення правоохоронної діяльності, забезпечення економічної безпеки, та ін.

З огляду на необхідність виконання таких повноважень кожна держава формує у своєму розпорядженні централізовані фонди фінансових ресурсів, головним з яких є бюджет центрального уряду.

Одним із основних джерел його наповнення є податки, що сплачуються при перетині товарів, робіт, послуг кордону, що мають назву митних платежів [1].

Сьогодні процеси глобалізації й інтернаціоналізації впливають на економіку кожної країни, обумовлюючи її залежність від екзогенних факторів і спричиняючи зростання економічних показників чи виникнення кризових явищ в певних секторах економіки. Не виключенням є і Україна. Тому актуальності набуває забезпечення економічної безпеки держави від внутрішніх і зовнішніх загроз, що можуть бути спричинені різними явищами. Це зниження доходів бюджету, захист національного товаровиробника, торговельні війни тощо.

Загалом, стабільний рівень економічної безпеки – це показник успішного розвитку держави, її економіки. Ефективна система забезпечення економічної безпеки – питання існування будь-якої держави, що прагне зайняти гідне місце в світовому геополітичному і економічному просторі.

Як відомо, митні платежі за своїм економічним змістом і характером впливу відносяться до ринкових регуляторів зовнішньоторговельного процесу. За допомогою вартісних бар'єрів, які створюються за допомогою митних платежів можна регулювати кількість експортних та імпорتنих товарів. Кожна держава прагне збудувати таку митну систему, що забезпечуватиме баланс між захистом вітчизняного товаровиробника, розвитком зовнішньоторговельних зв'язків, надходженнями до бюджету [3].

Митна система, задля формування Державного бюджету та забезпечення економічної безпеки держави збалансовано виконує покладені на неї функції – сприяння спрощенню митних процедур та подальшій лібералізації зовнішньої торгівлі, а також захист національного товаровиробника та забезпечення достатнього рівня надходжень митних платежів до бюджету держави.

Перейдемо до аналізу значення митних платежів у формуванні державного бюджету України на 2017 рік та порівняємо ці дані з 2016 роком.

Державний бюджет на 2017 рік Верховна рада України прийняла в ніч на 21 грудня 2016 р. Відповідний закон Президент підписав 26 грудня 2016 р.

Таблиця 1

Структура доходів державного бюджету України у 2016 та 2017 рр.

Стаття доходів	2017 (млрд. грн.)	2016 (млрд. грн.)
Податкові надходження	606,02	502,56
Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	126,59	104,69
<i>Рента за використання природних ресурсів</i>	48,09	62,50
Внутрішні податки на товари та послуги	406,44	314,55
<i>– в т. ч. акциз з ввезених в Україну підакцизних товарів</i>	41,75	29,18
<i>– в т. ч. ПДВ з ввезених в Україну товарів</i>	212,76	171,20
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	22,75	19,64
<i>– в т. ч. ввізне мито</i>	22,36	19,28
<i>– в т. ч. вивізне мито</i>	0,40	0,37
Місцеві податки	0,72	0
Екологічний податок	1,42	1,17
Неподаткові надходження	107,22	87,65
Адміністративні збори та платежі	7,02	5,48
Інші неподаткові надходження	10,87	10,64
Офіційні трансферти	1,78	5,50
Цільові фонди	11,72	7,88
Всього доходів	727,11	607,97

Джерело: побудовано за даними [2]

Як бачимо із таблиці 1 мито, акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів, податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів – один з головних постачальників коштів до державного бюджету в 2017 році. Аджє падіння курсу гривні збільшує ціну імпортного товару і, відповідно, і

розмір ПДВ і мита з нього, крім того, збільшені акцизи на імпортований алкоголь і цигарки. Так, з ввезених на територію України товарів в 2017 році планується отримати 212,7 млрд. грн., що на 41,5 млрд. грн. більше, ніж було закладено в бюджеті на 2016 рік. ПДВ з імпорту – найбільша стаття доходів у бюджеті. Для порівняння, з вироблених товарів, робіт і послуг в Україні планується зібрати 80,3 млрд. грн. ПДВ – на 19 млрд. грн. більше, порівняно з бюджетом 2016 року.

Найбільшими статтями доходів бюджету у 2017 році, так само як і в попередні роки, будуть: податок на додану вартість (ПДВ) з імпортованих та українських товарів, робіт і послуг, податок на доходи фізосіб (ПДФО), податок на прибуток, рента за користування надрами та акцизи з нафтопродуктів, алкоголю і цигарок.

Зважаючи на велике значення митних платежів у формуванні державного бюджету і забезпеченні економічної безпеки України, вважаємо, що практика стягування митних платежів в Україні потребує впровадження нових прийомів та ідей. За останні роки у світі було застосовано багато цікавих та ефективних прийомів митно-тарифного регулювання, які могли б бути корисними для використання в Україні. На сучасному етапі найбільш прийнятним є використання досвіду країн центральної та східної Європи, які нещодавно приєдналися до ЄС. Він передбачає дотримання низьких тарифних ставок на переважну більшість товарних позицій, особливо на товари з низьким ступенем обробки та особливий захист окремих галузей сільського господарства та машинобудування. Як засвідчує практика країн-членів Європейського Союзу, за допомогою лише митних платежів не можливо забезпечити захист національного товаровиробника, ефективним є його поєднання з антидемпінговими розслідуваннями, нетарифними методами регулювання та субсидіями національним товаровиробникам.

Список використаних джерел:

1. Гребельник О.П. Митна справа: підручник / О.П. Гребельник. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 472 с.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Шталь Т.В. Митні платежі України та вплив на них членства у світовій організації торгівлі / Т.В. Шталь // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності – Випуск 1, Том 2. – 2015. – С. 192-196.